І чужому научайтесь,
Свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюз: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXIII. Ч. 18. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 28-го СІЧНЯ 1966 10 ЦЕНТІВ — 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, JANUARY 28, 1966 No. 18. VOL. LXXIII.

ОСТАННІ ВІСТІ

Четвер, 27-го січня 1966

В АМЕРИЦІ

СЕКРЕТАР І ШЕФ ШТАБУ ЛЕТУНСТВА ПІДТРИМУЮТЬ ПЛЯН ЗМЕНШЕННЯ ЧИСЛА БОМБОВИКІВ, яке запропонував секретар оборони Роберт МекНамара. Секретар летунства д-р Гаролд Бравн, зізнаючи в Палатній Підкомісії Збройних Сил, заявив, що він є за те, щоб зменшити число далекосяжних бомбовиків типу Б-52, але підтримує плян далі випробовувати новий тип далекосяжного бомбовика так званого AMSB, який міг би заступити бомбовик Б-52, коли цей тип не буде в ужитку як перестарілий. Так само зізнавав в цій підкомісії і шеф штабу летунства ґенерал Джан МекКоннелл, який казав, що конче треба мати наслідника, який краще міг би виконувати лети, як Б-52.

СЕНАТОР ДЕМОКРАТ З ОРЕГОНУ ВЕЙН МОРС ПРОТИ ДОПОМОГИ ЗАКОРДОНОВІ, яку президент Джансон плянує ухвалити по $3.38 більйона на кождий найближчий фінансовий рік, починаючи від 1967-го року до 1972-го. Сенатор Морс заявив, що він рішуче проти того, щоб допомогу закордонові ухвалювати в цьому році відразу на найближчих 5 років. Сенатор Морс заявив, що він буде старатися якнайбільше зменшити ту суму, яку Джансон призначив на допомогу закордонові річно. Морс старатиметься поборювати урядовий законопроєкт в справі допомоги закордонові у Сенатській Комісії Закордонних Справ і в повному Сенаті.

ПЕНТАГОН ЗАПИТУЄ ДЕПАРТАМЕНТ СПРАВЕДЛИВОСТИ В СПРАВІ ПОХОРОНУ КОМУНІСТА ТОМПСОНА на Національному Цвинтарі в Арлінґтоні. Жінка покійного голови Комуністичної партії Силвія Томпсон заявила, що її чоловік буде похоронений 31-го січня в Арлінґтоні, бо він був відзначений „за надзвичайний героїзм" під час другої світової війни. Департамент Оборони внаслідок численних протестів не погоджується на похорон комуніста на цвинтарі, де хоронять героїв, бо Томпсон відсидів 5 років і 1 місяць в тюрмі. Згідно з розпорядженням можна заборонити місця на цвинтарі в Арлінґтоні, коли ця особа була засуджена до 5-ох або і більше років ув'язнення. Совєтська пресова аґенція подала цю вістку і повідомила, що це є „сміхом із патріотизму американця".

ЗАЛІЗНИЧНИКИ У БРИТАНІЇ ЗАПОВІЛИ СТРАЙК на 14 лютого ц. р. Залізниці у Британії 20 років тому удержавлені. Уряд готовий дати залізничникам підвишку на 7%, але вони нижче 10% не хочуть прийняти та ще й вимагають 40-годинного тижня праці, замість 42-годинного. Загалом їх заробітки в Англії куди нижчі, як в ЗДА: найвища платня машиніста швидкого поїзду є 47.50 у місяць. Востаннє англійські залізничники страйкували — один день — в 1963 р. Тому, що в Британії тепер при владі соціялістичний уряд, робітничі страйки ставлять його в особливо складну ситуацію, бо підрізують партійну організацію.

У СВІТІ

У ЖЕНЕВІ ВІДНОВЛЕНО 17-ЧЛЕННУ КОНФЕРЕНЦІЮ роззброєння. Совєтський представник Семйон Царапкін заявив напередодні її відкриття, в середу 26 січня, що СССР не хоче в'язати справи міжнародного роззброєння з проблемою В'єтнаму. Американський представник Вільям Фостер привітав ту заяву, як можливу добру прогнозу для нарад над договором проти поширення атомової зброї — це головна справа на денному порядку тієї конференції. Франція бойкотує конференцію.

ГОЛЛЯНДСЬКИЙ МІНІСТЕР ЗАКОРДОННИХ СПРАВ ЖОЗЕФ М. А. Г. ЛЮНС ЗАЯВИВ У ЛОНДОНІ, після нарад з британським міністром закордонних справ Майкелом Стюартом і англійськими економічними експертами, що Европейська Економічна Спільнота існуватиме — разом з Францією, або без Франції, — та що назрів час для поновлення заходів Британії щодо прийняття її до тієї західньо-европейської економічної організації. Всі 5 західньо-европейських членських держав ЕЕС — Західня Німеччина, Італія, Бельгія, Голляндія і Люксембурґ — є проти вимог Франції: скасувати Екзекутиву ЕЕС, як її керівний орган, та прийняти принцип, що для важности постанов треба одностайности всіх голосів, а не звичайної більшости. Таким чином Франція хоче своїм „вето" запевнити собі вирішний голос в ЕЕС. Її партнери готові погодитись на виступ Франції і прийняття на її місце Англії.

У ПАРИЖІ ВІДБУЛОСЯ ВЕЛИКЕ ПРИЛЮДНЕ ВІЧЕ, скликане лівою опозицією до режиму президента де Ґолля, яка використовує скандал із схопленням та ймовірним вбивством марокканського політичного емігранта Ахмеда Бен Барки, щоб критикувати корупцію й політиканство в рядах відданої де Ґоллеві партії і поліції. Головним промовцем на вічу був контркандидат де Ґолля з президентських виборів, сенатор Франсуа Міттеран.

БРИТІЙСЬКИЙ ПРЕМ'ЄР ГАРОЛД ВІЛЬСОН СТРИМАВСЯ з проголошенням додаткових економічних репресій проти Родезії, зате виголосив досить примирливу промову в палаті громад, закликаючи Родезію до привернення тамошнього „леґального стану". Британія не визнає самостійности Родезії, зате прем'єр біло-расистського уряду Родезії Ієн Сміт заявляє, що він готов переговорювати, якщо Британія визнає ту державну самостійність Родезії.

ВІЙСЬКОВА ДИКТАТУРА В НІҐЕРІЇ БУДЕ ТИМЧАСОВА — проголосив амбасадор Ніґерії в Об'єднаних Націях. Вунт групи молодих старшин проти режиму в Ніґерії, в якому між іншими жертвами — згинув прозахідній прем'єр Абубакар Тафава Балева, один з найбільш освічених та авторитетних африканських лідерів, схвилював міжнародну опінію, бо Ніґерія — найбільша нова африканська держава на 356 кв. миль з 56 мільйонами населення. В 10-ох африканських країнах панує тепер повна диктатура, в 19-ох — однопартійна система, а тільки в двох демократія.

НОВИЙ ІНДІЙСЬКИЙ ПРЕМ'ЄР ІНДІРА ҐАНДІ ЗАЯВИЛА у своєму першому радіо-зверненні до народу, що найважливішою справою, що її має поладнати її уряд — це харчова криза, яка загострилась внаслідку минулорічної посухи та загрозила голодом 485 мільйонам мешканців Індії. Індіра Ґанді висловила подяку З'єднаним Державам, за їх зрозуміння індійської ситуації та уділення першої допомоги. Вона обіцяла продовжувати політику двох своїх славних попередників — свого батька Джавагарлала Неру і недавно померлого прем'єра Ляль Багадура Шасстрі. Звертають увагу, що вона ні словом не згадала про СССР, як посередника у підписаному в Ташкенті в останньому дні життя Шастрі договорі з Пакістаном.

Президент пропонує $2.3 більйона на перебудову міст

Вашингтон. — Президент Джансон 26-го січня звернувся до Конґресу з окремим законпроєктом, в якому пропонує плян перебудов міських нетрів та передмість у великих метрополітальних районах. Президент пише, що його проєкт є найдальше йдучим і найобширнішим в історії ЗДА. Здійснення цього проєкту мало б тривати 6 років і на ту ціль Президент призначає $2.3 більйона, які мали б видати впродовж найближчих шістьох років. Як здійсниться цей широкий плян, то теперішні передмістя у великих містах зникнуть із американських краєвидів і переміняться в „шедеври нашої цивілізації". Плян Президента різниться від попередніх подібних проєктів тим, що він бере до уваги поліпшити не тільки вигляд міста, але і саме соціяльне становище мешканців великих міських метрополій. Ціллю цієї великої програми має бути „Демонстрування міської програми", згідно з якою мають вибрати 70 міст різних величин, та встановити, скільки треба б видати на перебудову різних типів міст в майбутньому. Вибрані міста мають бути стандартом для перебудови міст в цілій країні. Ці міста мають так видавати фонди з федеральної допомоги, щоб не було жадних непотрібних марнувань гроша і щоб була якнайбільша співпраця між чинниками, що зацікавлені в гарному вигляді американських міст. Федеральні координатори будуть призначені для кожного вибраного міста, і допоможуть здійснювати урядову програму. Гадають, що між вибраними містами буде і таке велике місто, як Ню Йорк. Головна увага буде звернена на те, щоб відбудовувати підміські околиці великих міст, які виявляють найбільше занедбання щодо свого вигляду і щодо культурних потреб своїх мешканців. Мають взяти під увагу і будову нових мешканевих проєктів для населення. Президент має на увазі ще й інші проєкти, які мали б поліпшити життя міського населення, яке творить тепер в цій країні аж сім десятих всього населення. Президент підкреслює, що треба перебудувати міста так, щоб населення радо в них мешкало. Не сміє бути в містах жадного расового обмеження, і треба конче змагати до того, щоб у великих містах не було „расових ґет". Мають здійснювати поволі і будову зовсім нових міст, які були б „сателітами" великих міських метрополій, і в цих нових містах мали б мешкати 3 000 000 американських громадян, бо на стільки щороку збільшується населення цієї країни. Президент домагається, щоб Конґрес цієї сесії схвалив закон про асиґнування фондів на те, щоб менше заможні громадяни могли діставати частину грошей на заплачення дорогого чиншу, якого вони не можуть платити із своїх малих прибутків. Законопроєкт в цій справі був схвалений минулого року в Конґресі, але Конґрес не схвалив закону про асиґнування фондів на цю ціль. Всі міста зможуть вносити проєкти про свою перебудову. Вибрані міста дістануть фонди з федерального бюджету на свою перебудову. В пляні передбачені нові шкільні будинки, грища, парки, громадські центри. В здійсненні цієї програми мають брати участь і представники самого населення. Але саму програму в кожному місті очолюватиме одна особа, щоб не витрачати забагато фондів на саму адміністрацію.

Секретар праці Вірц передбачає, що число безробітних зменшиться до 3,5 відсотка

Вашингтон. — Секретар праці Віллард Вірц заявив на пресовій конференції, що число безробітних в червні цього року може зменшитися до найнижчого числа, яке було в листопаді 1953-го року — 3.5% всіх робітних сил. Вірц одночасно заявив, що не треба боятися, що буде поважніша недостача робітних сил в тому році. Вірц пригадав, що 6 місяців тому передбачали фахівці, що в половині цього року число безробітних виноситиме — 4.5%, але тепер можна передбачити, що воно в червні 1966 р. становитиме тільки 3.5. В грудні 1965 р. число безробітних виносило 4.1%, а в тому самому часі 1964-го року воно становило — 5%. Грудневе число безробітних було найнижче від 8-ох років. Уряд мусить дбати про це, щоб правильно використовувати робітні сили та щоб задовільно працювали заінтересовані чинники при вишколюванні нових фахових робітників, бо інакше влітї цього року дався б відчути брак фахових робітників.

Йосип Сквирський обняв пост постійного організатора УНСоюзу в Монтреалі

Джерзі Ситі. — Головна канцелярія Українського Народного Союзу повідомляє, що відомий на терені Монтреалю громадянин та підприємець купна-продажу реальностей, Йосип Сквирський, обняв пост постійного організатора членів УНСоюзу. Уродженець Київщини, Йосип Сквирський виховувався і покінчив школи в Галичині, звідки згодом переїхав на Волинь і Полісся, де вів власне промислове підприємство. Мавши нахил до музики й бувши обдарованим добрим голосом, він здобув також музичну освіту та був співаком оперного театру у Львові. Згодом, в часі другої світової війни, зголосився до Першої Української Дивізії, в якій здобув ступінь поручника. Після війни поселився у Канаді, де бере живу участь в громадському житті. Особливою активністю в союзовому житті визначився Йосип Сквирський після покінчення в червні минулого року центрального секретарсько-організаторського курсу на „Союзівці", в наслідок чого придбав УНСоюзові в останніх місяцях 1965 року три десятки нових членів. Новий постійний організатор працює на терені великої союзової округи в Монтреалі, під керівництвом голови Окружної Ради УНСоюзу інж. Миколи Граба. Треба сподіватися, що місцеве громадянство користатиме з професійного знання та досвіду нового союзового організатора для придбання кожному необхідного життєвого забезпечення на найкращих умовах в Українському Народному Союзі.

Йосиф Сквирський

ЗАПОВІДАЮТЬ ВІДНОВЛЕННЯ В КОЖНІЙ ХВИЛИНІ НАЛЕТІВ ПРОТИ ПІВНІЧНОГО В'ЄТНАМУ

Сайгон. — Військові й політичні чинники у Південному В'єтнамі, як також у Вашингтоні рахуються з тим, що кожної хвилини може прийти наказ від президента Джансона, як головного команданта американських збройних сил, відновити бомбардування Північного В'єтнаму. 6 американських демократичних сенаторів, з лідером демократичної більшости в Сенаті Майкелом Мансфілдом і головою Комісії для закордонних справ Джеймсом Фулбрайтом у проводі старалися прихилити якнайбільше сенаторів під меморіял до Президента, щоб той продовжив період небомбардування Північного В'єтнаму. Однак після вчорашньої конференції у Білому Домі, на якій Президент з'ясовував запрошеним сенаторам і конґресменам ситуацію у В'єтнамі, стало ясно, що справа фактично перерішена, а йдеться тільки про конкретний час, в якому будуть відновлені налети. За якнайшвидше відновлення їх висловились також колишні два голови шефів об'єднаних штабів — ґенерал Максвелл Тейлор і адмірал Артур В. Радфорд. Лідер демократичної більшости в Палаті Репрезентантів, конґресмен Карль Алберт з Оклагоми, заявив, що відновлення налетів проти Північного В'єтнаму є „невідхильне". Державний секретар Дін Раск, зізнаючи перед Комісією для закордонних справ в Палаті Репрезентантів, заявив, що „ми вичерпали мирові старання від А до Зет (зі), навіть далі, як Зет (зі)". Державний секретар висловився з оґірченням про тих американських противників бомбардування північного В'єтнаму, які — заявив він — „стосують дві мірки: в'єтконґський терорист, що перевозить бомбу ровером, чи під час офіційного перемир'я острілює мінометом американську базу, діє так само, як літак, що везе проти Північного В'єтнаму бомбу".

Державний секретар Дін Раск, як також адміністратор закордонної допомоги Дейвід Белл зізнавали на Комісії для закордонних справ в Палаті Репрезентантів у зв'язку з внесенням Президента на признання додаткових 415 мільйонів дол. на допомогу закордонові, при чому у тій сумі вміщається сума 275 мільйонів збільшеної допомоги Південному В'єтнамові. Конґресмени закидали названих двох високих представників Уряду запитами, серед яких були гіркі закиди, що поважна частина американської допомоги Південному В'єтнамові „губиться подорозі", попадаючи в руки або американських, або південно-в'єтнамських спекулянтів, що скеровують частину товарів на чорний ринок. Погану ролю в цих махінаціях грають буцім-то члени родин представників різних приватних американських торговельно-промислових фірм та різних організацій: коли жінки військовиків і державних урядовців у Південному В'єтнамі не мають права мешкати там, то та заборона не стосується жінок приватних купців. Конґресмен Вейн Гейс з Огайо закинув, що — за відомостями, що їх дали йому в американській амбасаді в Сайґоні, одна американка прислала з Південного В'єтнаму до Америки 36.000 дол., що їх „заробила" на чорному ринку у Сайґоні, чи інших тамошніх містах. Названі високі американські урядовці признали, що вони знають про процвітання чорного ринку у Південному В'єтнамі і спроби зловживати американською допомогою та що в цій справі вживається всіх можливих протизасобів.

„Козак знає, та мовчить!" — можна б сказати й про секретаря оборони Роберта С. МекНамару, що відмовився відповісти кореспондентам на запит, чи ЗДА плянують відновити бомбардування Північного В'єтнаму, припинене місяць тому в заходах спонукати комуністичних аґресорів до мирових переговорів. Натомість МекНамара запевнив членів конґресового підкомітету збройної служби, що ЗДА мають силу і спроможність своїми стратегічними ракетами, навіть без допомоги стратегічних бомбардувальників, знищити рівночасно і Совєтський Союз і червоний Китай.

Надія Капустянська, дружина генерала, померла у Франції

Париж (О.Б.). — У середу 19-го січня 1966 року у Сен-Жермен біля Парижу померла на 73-му році життя бл. п. Надія із Фредкіс-Самойлових Капустянська, дружина відомого українського полководця та політичного й громадського діяча ґенерала Миколи Капустянського. Похорон відбувся у Верней біля Парижу в суботу, 22-го січня, при чисельній участі українського і французького громадянства. Приявними на похоронах були голова Проводу Українських Націоналістів ред. Олег Штуль-Жданович та дружина покійного попереднього голови ПУН пані Софія Мельник. Біографічні дані про Покійну будуть надруковані в одному із чергових чисел „Свободи".

СІДНЕЙ, Австралія. В залі Народного Дому в Лідкомбі відбулась виставка картин Михайла Садовського. Головна тема картин Садовського українське село.

У СПРАВІ ЗВІДОМЛЕНЬ ІЗ СВЯТКУВАНЬ 22-го СІЧНЯ

Після публікації перших звідомлень із урочистих святкувань роковин проголошення Української Державности й Соборности 22-го січня в кількох наших громадах, „Свобода" одержала в останніх днях такі ж звідомлення з багатьох інших громад, включно із фотознімками. Всі вони будуть використані й опубліковані в одному із найближчих видань „Свободи", що появиться в збільшеному об'ємі.

Німці можуть мати водневу бомбу

Мюнхен. — Як подає пресова аґенція Асошіейтед Прес, німецькі науковці з наукового товариства імені Макса Плянка здобули таємницю, як контролювати термо-нуклеарну фузію, це значить здобули таємницю водневої бомби. Керівник Інституту Макса Плянка в Ґаршінґу, недалеко Мюнхену, проф. Арнульф Шлютер подав, що в цьому інституті переведено експерименти для контрольованої фузії водневих нуклеїв, що є найбільшою амбіцією світової науки. Для цього потрібно температури соток мільйонів степенів. У Ґаршінґу електрони були нагрівані до 20-ти мільйонів, а йони до 60-ти мільйонів степенів. Цю температуру узискали німецькі науковці на протяг одної стотисячної частини секунди у плязмі, зосередженій в кварцовій тубі. Проф. Шлютер пояснив, що такі експерименти, зроблені американськими науковцями в Лос Алямос і британськими в осередку дослідів Кульгема, дали в результаті лише чотири мільйони степенів. Німецькі вислідн в цьому експерименті завдячують свої великі успіхи чистоті плязми, що зменшила втрату енерґії. Інститут Макса Плянка теж вперше зумів випродукувати „постійний" плязмовий обруч, що дасть змогу затримати високу температуру на довший протяг часу. Плязма — це „ґас" йонізованих атомів і їхніх електронів. Термонуклеарна фузія, що відбувається в цій високій температурі в плязмі, дає водневу енерґію, що — як відомо — має неспівмірну руйнуючу і творчу силу.

Помер актор Гнат Юра

Київ. — Тут помер 18 січня на 78 році життя визначний мистець української сцени Гнат Юра. Гнат Юра народився 8 січня 1888 в селі Підлісне на Кіровоградщині; батько Петро — селянин. Перші виступи Юри на сцені датуються в 1904 р., коли він зв'язався з аматорськими гуртками. Справжню кар'єру актора почав Гнат Юра в театрі „Руської Бесіди" у Львові. Він був одним із фундаторів „Молодого Театру", що його в 1916 р. започаткував геніяльний режисер Лесь Курбас у Києві. В 1920 р. Гнат Юра зорганізував разом із іншими діячами українського театру у Вінниці Український Драматичний Театр імени Івана Франка і відтоді, протягом понад сорок років, зв'язав своє творче життя з цим мистецьким осередком, що поселився на постійне у столиці України в Києві, як актор, режисер і мистецький керівник. Вихований такими майстрами реалістичного театру, як М. Кропивницький, І. Карпенко-Карий і П. Саксаганський, Юра залишився вірний реалістичному театрові, і це використала режимна влада для насадження урядового соц-реалізму. За те й припали українському акторові нагороди від режимної влади у виді трьох орденів Леніна, двох орденів Трудового Прапора, ордену Знак пошани і багатьох медалів, як теж і звання депутата Верховної Ради УРСР і народного артиста СРСР.

Відзначили 70-річчя Віктора Петрова

Київ. — „Український історичний журнал" в числі 11-му за листопад 1965 помістив нотатку, підписану ініціялами М. Б. під назвою „Історик - археолог В. П. Петров", вітаючи професора з його 70-річчям. У цій нотатці вихвалено наукову, дослідну і письменницьку працю Віктора Петрова і пропонується „створення в Академії наук УРСР під його керівництвом міжінститутської комісії по етногенезу, яка об'єднала б спеціялістів з історії, археології, мовознавства, етнографії й антропології". Від декількох років ім'я Віктора П. Петрова згадується в наукових хроніках УРСР, та це вперше написано про нього довшу і похвальну нотатку. Невідома доля Віктора П. Петрова після його зникнення з Німеччини, де він брав живу участь в літературному житті української еміґрації, до кінця п'ятдесятих років. Про зникнення Віктора Петрова були різні поголоски на еміґрації. Про дійсну ролю і долю цього вченого можуть сказати лише факти, яких повністю покищо не висвітлено.

О. Войценко видала новий том „Літопису"

Вінніпеґ. — З кінцем грудня м. р. вийшов друком у Вінніпеґу третій том „Літопису Українського Життя в Канаді" в опрацюванні О. Войценко. Цей том охоплює час від 1925 до 1929, тобто роки „росту й диференціяції" українського суспільства в Канаді. Своїм матеріялом цей том продовжує два попередні, що появилися в роках 1961 і 1963. Авторка дає хронологічно впорядкований перегляд найважливіших подій із українського політичного, економічного, культурного й релігійного життя в Канаді в даному періоді часу. Третій том має 312 сторінок, в тому 20 сторінок показників — особового, предметного й іншомовного. Разом з попередніми цей том дає багатий матеріял українського минулого в Канаді й через свої показники (індекси) вможливлює легке й скоре користування. Авторка працює тепер над четвертим томом, що охоплюватиме роки 1930-1939 і має вийти з нагоди століття Канади в 1967 р.

ДВА СЕНАТОРИ ВИМАГАЮТЬ КОНТРОЛІ НАД ЦЕНТРАЛЬНОЮ РОЗВІДЧОЮ АҐЕНЦІЄЮ. Сенатор демократ із Міннесоти Юджін Мек Карті пропонує зорганізувати окрему Сенатську Підкомісію Закордонних Справ, яка могла б вповні виявити вплив Центральної Розвідчої Аґенції на закордонну політику ЗДА. Сенатор демократ із Огайо Стівен М. Йонґ вніс проєкт в справі організації постійної Сенатсько-Палатної Комісії, яка могла б контролювати працю Центральної Розвідчої Аґенції. Обидва сенатори в заявах мотивували свої внески, стверджуючи, що ЦРА плянує свою політику і її здійснює, хоч ніхто про це не знає, бо ця Аґенція схована за параваном секрету. Закордонну політику мають право вести тільки Президент і Конґрес.

НАД МІСЦЕВІСТЮ РОЙ, НЮ МЕКСІКО, РОЗБИВСЯ ЛІТАК СР-71, ЯКИЙ ЛІТАЄ ЗІ ШВИДКІСТЮ 2,000 МИЛЬ НА ГОДИНУ, і який називають „джетом супершпигуном", бо він може з висоти 80.000 стіп розглядати обшир 60.000 квадратових миль. Цей літак під час катастрофи спричинив смерть однієї особи і поранення іншої. Коло розбитого літака негайно виставлено варту з огляду на безпеку державної тайни. Тип цього літака продукує Летунська Корпорація Лакгід. Це був перший нещасливий випадок при випробуванні цього типу найшвидшого літака. Проби переводяться на летунській базі Едвардса в Каліфорнії.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник — Ukrainian Daily
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1103 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N.J. 07303

Потуга Америки

Заява секретаря оборони Роберта МекНамари перед Підкомісією Палати репрезентантів, що розглядає проєктоване зменшення продукції бомбардувальників, кинула знову жмут світла на могутню американську збройну силу. МекНамара -- відомий прихильник модернізації збройних сил. Він уважає, що при всьому вдосконаленні летунської техніки, керовані безособові ракети таки займають у новітньому арсеналі перше місце, і тому вся стратегія повинна достосуватись до ракетної зброї. Аргументи військовика - традиціоналістів, що -- мовляв -- знищити ворога можна тільки тоді, коли зайняти його територію наземним військом, не переконують стратегів типу МекНамари, які мають на увазі не офензиву, а тільки оборонну війну у випадку нападу СССР чи комуністичного Китаю. І тому МекНамара конкретно стверджував, що Америка має подостатком міжконтинентальних ракет і взагалі ракет на далеку віддаль, з атомовими „головками", щоб знищити центри воєнної продукції, найголовніші стратегічні пункти (летовища й ракетні бази) та важкий промисел одночасно в Совєтському Союзі і в комуністичному Китаї. Очевидно, МекНамара не приховував того, що у випадку атомової війни згинули б також мільйони американців і країна зазнала б страшного удару. Але — підкреслив він -- збройна сила Америки не була б знівечена у першій підступній ворожій атаці. Вона пережила б ту атаку й відплатилась ворогові -- зруйнуванням його краю та спараліжуванням його дальших офензивних можливостей.

Оприлюднено у пресі тільки вийнятки із вступної заяви Роберта МекНамари на засіданні названої вгорі конгресової Підкомісії. Але й оприлюднених подробиць про приблизний стан цілої сіті складів сучасних американських керованих ракет різних типів, з яких найстрахітливіші „Поляріс", „Мінютмен" і „Титан", досить, щоб зрозуміти, якими неповажними, цілком смішними є твердження комуно - китайських і північнов'єтнамських „вождів" про „американського паперового тигра". Америка, навпаки, не легковажить ані Совєтського Союзу, ані комуністичного Китаю. Зокрема, МекНамара передбачає, що Пейпінг розпоряджатиме вже в 1970-их роках міжконтинентальними ракетами, які становитимуть поважну загрозу. Можна висловити тільки здивування, чому керівні американські кола, передбачаючи небезпеку для Америки вже в 70-их і 80-их роках збоку китайських комуністів, не зліквідують ту небезпеку в самих її початках.

Знавці Далекого Сходу пояснюють, чому китайські і північнов'єтнамські комуністи не вірять в силу Америки: це є наслідком їхньої відмінної психіки, наслідком незнання дійсних відносин на Заході, зокрема, дійсної потуги Америки та психіки американців, легковаження Америки за низку її поважних політичних помилок в останній світовій війні, хиткість і нерішучість її післявоєнної політики. Незнання чужої сили було вже не раз причиною великих міжнародних потрясень: це було також основною помилкою в політично-воєнній калькуляції Гітлера. Большевицька й комунокитайська пропаганда, яка раз-у-раз ображає Америку, осмілена фактом, що Америка дуже терпелива і не хоче війни. Коли комуністичний агресивний імперіялізм перетягне струну і коли збанкрутує „співіснування", оперте по большевицькому звичці на брехні, то прийде до зудару. Він буде потрясенням для всього світу, буде загином мільйонів невинних жертв, але й буде передусім катастрофою для комунізму, найбільшої недуги новітнього часу.

Централізація — русифікація

Пленуми Центрального Комітету Комуністичної партії в березні і вересні минулого року прийняли нові напрямні для поліпшення управління совєтським господарством. Ця реформа мала головним завданням піднести продуктивну видайність, яка в порівнянні з видайністю у вільному світі не витримує критики. Можливо, що деякі керівники окремих промислових підприємств взяли собі до серця ці постанови партії і захотіли справді попрацювати для піднесення продуктивности, бо вже зареагував на це партійний орган „Правда" з 24 січня ц. р. Редакційна у „Правді" зовсім не проти ініціятиви окремих керівників для підвищення видайности. Але тут же висловлено тривогу, що така ініціятива може мати в окремих республіках національну закраску, а це — найбільша небезпека для новітньої тюрми народів. „Правда" пригадує, що найважливішою засадою совєтської економіки є централізм. Совєтська економіка має своєю ціллю побудову комунізму і ця ціль є спільною для всіх народів Совєтського Союзу. Кожний народ в СССР зобов'язаний принести свій вклад для розвитку „єдиної батьківщини" -- Совєтського Союзу.

Вступна у „Правді" покликається на ленінські принципи національної політики. Ленін, продовжуючи імперську політику царської Росії, плянував єдину економічну політику для всього Совєтського Союзу, нехтуючи господарськими потребами окремих народів чи національних теренів. Всяке відступництво від центральної лінії совєтської економіки називав він анархізмом. „Правда" пригадує, що ленінські закони в повній силі і сьогодні. Вони вимагають, щоб загальносоюзні вимоги стояли на першому пляні, щоб усі республіки працювали з одною думкою про інтереси центру, тобто Москви, і гостро засуджують вияви „національної обмежености".

Видно дуже актуальною стала справа „національної обмежености", що на неї так гостро зареагував партійний офіціоз. „Правда" пригадує, що національне питання в Совєтському Союзі розв'язано на „соціялістичних основах", і „вияснює", як ця розв'язка виглядає: „централізоване господарство, спільні зусилля всіх народів для розвитку єдиного центрального господарства приводять до тісної співпраці всіх народів у всіх ділянках економіки, науки, і культури, скріплюють дружбу народів, єднають ці народи в одну згуртованість". Сказано ясно. Централізація -- це засіб для повного перемішання всіх народів Совєтського Союзу в один народ, це -- шлях до повного їх змосковщення.

Економічна катастрофа у Совєтському Союзі примусила березневий і вересневий пленуми комуністичної партії провести реформи в економіці, допускаючи деяку ініціятиву в плянуванні і фінансуванні місцевих підприємств. Але ці реформи не сміють вивести совєтського господарства з накиненого йому політичного централізму. „Правда" заявляє, що всі почини в ділянці економіки на найнижчому щаблі мусять бути зголошувані і перевірювані центральними органами партії й уряду. Нова система не допускає, щоб у союзних республіках були „свої" і „чужі" підприємства. Всі вони мусять служити одній економіці, що йде за принципами ленінської національної політики, значить будує російську імперію.

Богдан Галайчук

ЛАТИНСЬКА АМЕРИКА У 1965 РОЦІ

Буенос Айрес. — Коли кастрівському режимові пощастило закріпитися на Кубі, Державний Департамент ЗДА приступив до дипломатичної облоги острова, що привело до торгових перемог на двох консультативних нарадах міністрів закордонних справ Західньої півкулі. У січні 1962 року в Пунта дель Есте відібрано кастрівському урядові право репрезентувати Кубу в ОАС, де кубинське крісло залишається з того часу порожнє. У липні 1964 року в Вашингтоні покарано режим за субверсивну агресію проти Венесуелі: зірвано з ним дипломатичні та інші взаємини, і, крім того, рішено, що такого роду агресія, карана з кліснічною, дає право до легітимної оборони. Лише чотири держави голосували проти цих постанов, але три незабаром прилучилися до протикастрівських санкцій, так що тепер лише Мехіко має амбасаду в Гавані. Перемога була блискуча, та, на жаль, після неї прийшла, у 1965 році, невдача.

Збірна легітимна оборона проти кастрівської субверсивної агресії вимагала збірної підготови, шляхом відповідного міжамериканського договору, найкраще шляхом створення постійної континентальної збройної сили. Ця справа, тобто закріплення липневої перемоги, була намічена на 2-гу Надзвичайну Міжамериканську Конференцію, що мала зібратися в Ріо у травні ц. р., для реформи цілої гемісферичної системи. Конференцію двічі відкладено, так що зібралася вона щойно 17 листопада і прийняла рішення відносно реформи ОАС. Але справу континентальної збройної сили („Міжамериканської Сили Миру") годі було ставити на денний порядок, бо в міжчасі противник перевів спритний контрманевр.

Під кінець квітня впав тимчасовий уряд Домініканської Республіки, витворилася порожнеча, і комуністи заходилися дискретно перебирати владу. Поспішний висад американської піхоти, а опісля спадунів, не допустив до того, але викликав неприязну реакцію латиноамериканської опінії, запопадливо скапіталізовану й унапрямлену комуністами та їхніми попленталами. З одного боку, дипломатичні протести, а з другого — мітинги й вуличні маніфестації, з участю деяких елементів, зовсім далеких від комунізму, проти того прояву американського „інтервенціонізму" і „потоптання права національного самовизначення"...

Другу нагоду до аналогічних реакцій, з мобілізацією елементів не лише комунофільських, але й чужих комунізмові, дала резолюція Палати Репрезентантів з 20 вересня, згідно з якою, на випадок комуністичної загрози в будь - якій частині Західньої півкулі, кожна держава континенту має право на превентивну збройну інтервенцію. Ця резолюція мала на меті покінчити з традиційним латиноамериканським „моя хата скраю", і відтягнити ЗДА від немилої ролі континентального жандарма. На жаль, її вислід був подібний до висліду домініканського висаду: спричинився до поляризації задовж осі інтервенція-неінтервенція, яка облегшує комуністам їхні маневри в науковому монтажу „народних фронтів".

На традиційній, схематичній латиноамериканській політичній осі диктатура-демократія можна відзначити одну тривку позицію: вибори до конституанти, які відбулися в Гондурасі, кладучи кінець військовій диктатурі, проголошеній 3 жовтня 1963 р. в рамах „чорної серії", що охопила також Домініканську Республіку, Гватемалю й Еквадор. Крім того, одна з „хронічних", чи пак „інституціоналізованих" диктатур, а саме парагвайська, зробила в цьому році дальший крок до основної лібералізації; найповажніші парагвайські лідери вже вернулися з екзилю і ведуть політичну роботу легально. В Іберійській Америці залишилася тепер лиш одна „повновартна" диктатура: Сомози, у середньоамериканській Нікараґві, крім того, жорстока тиранія Дювальє у франко-американському Гаїті.

Годі було добачити удар по демократії, коли минулого року прогнано двох конституційних президентів: у квітні — комунофіла Гуляра з Бразилії, в листопаді — кандидата на диктатора Паса Естенсора з Болівії. Можна було сподіватися скорого привернення нормального демократичного ладу після цих, сказати б, хірургічних переворотів, необхідних для врятування демократії, подібно як у минулих роках в Арґентині й Перу. Та покищо надії не оправдалися.

Іншим, хоч теж не надто щасливим, шляхом розвинулися події в Болівії, де після перевороту обіцяно вибори на 26 вересня 1965 року, але де вони насправді відбудуться не скорше як в серпні або вересні 1966 року. У протиставленні до бразилійської революції, болівійська мала ентузіястичну підтримку всіх партій (не виключаючи навіть проурядової, головні лідери якої відчахнулися були від усуненого президента, закидаючи йому, і не без причин, „культ особи"), що об'єдналися були у т. зв. Народний Революційний Комітет, дружньо співпрацюючи з військовою хунтою, очоленою керманичем перевороту ген. Баррієнтосом.

Та вже в перших днях січня зірвала з хунтою очолена Лечіном болівійська лівиця, що складається з могутнього синдикалістичного руху та з троцькістської Революційної Партії Національної Лівиці. Конфлікт скоро назрівав, і незабаром дійшло до збройного зудару війська з озброєною міліцією гірників.

Роззброївши ту Лечінову „приватну армію", Баррієнтос прогнав троцькістського потентата до Параґваю, а опісля всю синдикалістичну верхівку, тої самої орієнтації, до Арґентини, яка прийняла небажаний дарунок, щоб врятувати сусідню країну від комунізації. Грізна марксистська потуга заломана, але до демократичної стабілізації ще далеко: ген. Баррієнтос кандидує на президента, розраховуючи лише на малі, ним самим змонтовані партії, тобто й на виборчі надужиття.

Бразилійський переворот відбувся, як вигадано б, не за 5 хвилин до 12-ої, а надто пізно — тоді, коли рак корупції, зокрема комуністичної інфільтрації, проник в бразилійський організм уже так глибоко, що годі було перевести ампутацію, не наражаючи на смертельну небезпеку життя пацієнта, тобто партійного плюралізму, суттєвого для демократії. Революційні реформи, здійснені тимчасовим президентом, маршалом Бранком, не знайшли належного зрозуміння серед громадянства: губернаторські вибори виграли опозиційні партії, що відчули на собі важку маршалову руку. Тому ті вибори, що мали творити перший рішучий крок у напрямі реставрації нормального конституційного режиму, спричинили поважний крок назад. Під тиском молодих старшин, затурбованих марним вислідом протиінфільтраційної та протикорупційної чистки, тимчасовий президент проголосив другий т. зв. інституційний акт, яким практично перекреслив рештки демократичного устрою, що залишилися по першому акті, проголошеному після революції. Нормалізація бразилійської ситуації — суттєва для майбутньої південноамериканської демократії в цілому — річ нелегка.

У ретроспективному огляді 1965 року годі не згадати партизанський фронт.

На початку року поважний, глибоко закорінений ще від 1962-го року червоний партизанський рух існував лише в Колюмбії. У березні колюмбійська армія провела рішучий наступ в околиці Ель Пато, вповні контрольованій та адміністрованій червоними партизанами, і здобула ту партизанську базу, ліквідуючи хронічну язву. Може для того, щоб компенсувати, а може для того, щоб заініціювати нову, повстанчу лінію на широку скалю, використовуючи агітацію довкола домініканської кризи, появилась партизанка в інших латиноамериканських країнах. Подекуди мала вона чисто епізодичний характер: напад на малу мехіканську залогу біля американського кордону, і другий — на бразилійську залогу на межі Арґентини. Невеликі партизанські спроби мали місце також у Венесуелі, да партизанка має давніші традиції, у Гватемалі та в Параґваї. Лише в Перу пощастило комуністам зорганізувати поважний партизанський рух, що його ще й досі вповні не зліквідовано.

Домініканський претекст використали комуністи для організації вуличних заворушень у столицях Колюмбії, Венесуелі, Арґентини, в найбільшому місті Гваякілі та у Монтевідео. Стверджено, що тамошня амбасада СССР мачала пальці у революційних страйках, і тому не виключене, що дійде до зірвання дипломатичних взаємин.

Огляд подій 1965-го року затитулували ми були „Латиноамериканська демократія в наступі". Впродовж минулого року годі було, на жаль, занотувати дальший крок у тому процесі, що заповідався так надійно. Єдиний, але поважний позитив це невдача комуністичної партизанки загніздитися на латиноамериканському просторі, якому не бракує природних умовин, щоб стати другим В'єтнамом.

М. Л-ий

УКРАЇНА ОЧИМА ПІВДЕННО-АФРИКАНСЬКОГО АНГЛІЙЦЯ

(1)

(Laurens van der Post "A view of all the Russias" W. Morrow Co., New York 1964)

Полковник Лоренс ван дер Пост, англієць, який уважає своєю батьківщиною Південну Африку і згадує добрим словом „своїх земляків - муринів", є автором багатьох книжок. Останню книжку з поданим вище наголовком написав після подорожі по СССР. Подорожував літаком, кораблем, залізницею, ну й автом. Книжка дуже цікава, але ми постараємося зреферувати передусім лише те, що він пише про Україну.

У Східній Німеччині нові мешканеві доми - гуртожитки своєю одноманітністю справили на Лоренса Поста таке прикре враження, яке не кидало його увесь час подорожі по СССР, бо такі ж одноманітні доми бачив він там по всіх містах. Мимоходом згадує він про молодого шведського архітекта, який вибрався був до СССР, щоб студіювати архітектуру і через 10 днів втік назад до Швеції, розчарований в комуністичній архітектурі.

Ван дер Пост пише, що вибрався він до СССР, щоб запізнатися з тамошніми людьми, бо з комуністичної літератури ніяк не міг їх пізнати. Коли студіював передреволюційну російську літературу — пізнавав із неї справжніх людей, а як приїхав до СССР, всі люди видавались йому однаковими, наче старогрецькі актори у масках. У Швайцарії на з'їзді письменників зустрів був трьох совєтських письменників, але не міг побалакати з ними щиро й одверто, бо всі вони держалися купи, наче разом сковані.

В Москві жив Ван дер Пост у невеличкому готелі „Інтуриста", навпроти мавзолею Леніна. У приймальні того готелю було багато телефоністок, які через адміністрацію замовляли кімнати для туристів. Поки він дістав кімнату, телефоністка мусіла дзвонити 30 разів до адміністрації. Туристи денервувались. Одна американська туристка схвильованим голосом сказала своєму чоловікові: „Сполучися з Кенеді". Інший американець заявляв, що розповість сенаторам, як поводяться в Совєтському Союзі з туристами.

Телефоністка, що вистаралась Постові кімнату, ввесь час була спокійна і працювала, наче робот. Пізніше, коли запізналася з ним ближче, оповідала йому, як тяжко їй переносити тиранію брутальних адміністраторів. Одному з адміністраторів, який в'ївся телефоністкам у печінки, вони запренумерували тижневий журнальчик для свинарів. Тижневик регулярно з'являвся на бюрку того адміністратора, і це так вивело його з рівноваги, що він покинув службу в готелі.

У ресторані готелю присівся до столика, за яким сидів Пост, залізничник, що приїхав до Москви на урочисту зустріч Гагаріна. Він умів трохи говорити по - німецьки. Управитель ресторану взяв того залізничника за руку, стягнув зі стільця і повів до дверей.

— Навіщо ви це зробили? — запитав Пост управителя. — мені приємно було погуторити з ним.

— Це проти готелевих приписів, — сказав управитель.

Був Пост і в мавзолеї Леніна. Люди, старі і молоді, що цілими годинами чекали в черзі, перепускали його вперед, пізнавши в ньому туриста.

Вже в мавзолеї побачив Пост не старого ще чоловіка, що, перехристившись, схилився перед труною Леніна. Хвилиною пізніше дівчина, а після неї старша жінка зробила те саме. Всі троє були віддалені одне від одного людьми, тож ледве чи була це родина. Вони були яскравим доказом роздвоєння людської душі.

Простолюддя — пише Пост -- найкраще бавиться в цирку, де забуває буденщину, а театри й нічні клюби — це для аристократії. В цирку кльовн завдає кльовнові питання: „Що в СССР найгостріше і що найтяжче дістати?" На це другий кльовн мовчки виходить із арени й вертається з велетенською „жилеткою" -- ножиком до голення. Пост не розумів, чому люди сміялися, але пізніше довідався, що впродовж кількох місяців ні за які гроші неможливо було купити „жилетки" в усьому Совєтському Союзі.

У Харкові був автор на першотравневій параді. В усіх громадян, що йшли на ту параду, на перехрестях вулиць міліціонери переглядали пашпорти й інші документи. Всі бічні вулиці заблькокувала міліція.

Трибуна для глядачів була невеличка у порівнянні з величезною площею. Мужчини й жінки були зодягнені простенько, однаково, ніде не було видно народної ноші. Щойно пізніше побачив Пост кількох молодих людей в українській ноші.

Коли автор занадто уважно став придивлятися одній жінці, інженер, який був з ним, прошептав: „Ця жінка чується, мабуть, ніяково через вас". І справді, вона відвернулася до них спиною. „Мені дуже прикро, — оправдувався Пост, — я не хотів вразити її. Та чи ви не завважили: вона в капелюсі". Це вперше за час усієї подорожі побачив Пост жінку в капелюсі.

Протягом усієї паради авторові здавалося, що він у в'язниці. Апатія зникла з облич людей аж тоді, коли заграла музика.

Тривала парада від 10-ої до 1-ої години. Після того чимало людей повитягали з кишень пляшки з алькогольними напоями. Так і видно було, що постановили впитися. Деякі вже „під газом" сиділи в парку на лавках. А один величезного росту громадянин учинив не абияку сцену і шаляпінським басом зганьбив гурт червоноармійців, які не хотіли його перепустити. Сказав, що вони „некультурні і недемократичні", а потім додав декілька кріпких слів по - українськи.

— Знаєте, — говорив Постові інженер, — українці мають спеціяльний діялект (?). Коли той товариш на трибуні через мегафон закричав: „Пролетарі всіх країн, єднайтеся!" — то прозвучало це у нього як „босяки всіх країн, скачіте в одну яму!" При цьому інженер глянув на Поста, і вони обидва щиро розреготалися, наче б щойно тепер струсили з себе якусь страшну примару.

А потім інженер з-під ока подивився на Поста і додав: „Знаєте, той ваш африканський чародій — то добра людина. Його сонце перетворило вас на порядного комуніста. Ваше лице таке червоне, як наш прапор, а моє аж пашить". Говорив це тому, що перед парадою падав зливний дощ, і він жалівся, що, мабуть, не прийдеться вести Поста на параду. На те Пост сказав, що має в Африці приятеля - чародія, який уміє притягати і відкликати дощ.

У Харкові Пост запримітив рису, спільну для всіх совєтських міст: сквери і парки відпочинку та культури тут одноманітні, усе в них те саме, і в кожному ті самі статуї -- Горький в задуманій поставі, Ленін... „Я незлюбив не так самого Леніна, як його статуї та портрети, -- признається Пост. -- Кожне місто, ба кожне село, кожна заля, кожний державний будинок мають його статую на повний зріст або бодай погруддя. Над кожним бюрком портрет Леніна теж такий самий, з кевніркою і краваткою. На одній сибірській станції я бачив статую лептаря, який дивиться на світ спокійно, з рукою в кишені, а всі Леніни випростовані, з квадратовими плечима, із затисненим п'ястуком.

(Продовження буде)

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила

Ярослав Герус

ПРИГОДА СНАЙПЕРА

(3)

Тут вона зробила коротку павзу. А опісля: „І, скажіть, чи не шкода вас? Чи не шкода, що такі цінні, як ви, люди такому бандитові вислуговуються?"...

Далі йшли вже старі, нецікаві, знані нам усім фрази. Але я їх слухав. Слухав з більшою насолодою, аніж слухав би найкращої музики... Так, не було сумніву: я був закоханий! До безтями закоханий в оту большевичку з золотим волоссям, з розстібнутим ґудзиком на грудях... Так, той початок її мовлення був призначений для м е н е! Хоч, ніби, говорила до всіх, проте ті слова про „дуже хороших людей" між нами були призначені для мене! Тільки для мене! Я був того цілком певний. І був дуже гордий з себе!...

Тим часом мовлення наближалось до кінця. З гучномовця лунали вже заклики переходити на другу сторону і запевнення, що „родіна" все простить і приголубить своїх загублених дітей... Так воно завжди закінчувалось.

Але цим разом і в закінченні було щось нове. Кінчаючи, спікерка додала: „Говорила до вас Маруся Олександрівна"... А через хвилину пролунало з гучномовця ще одне, але тільки однеоднісіньке слово: „Голубі!"

Я шалів з радощів і... в одчаю...

А ввечері, пізно ввечері наспів наказ: завтра о десятій годині ранку маємо покидати наші позиції і перебрати від вермахту південно-західні оборонні становища.

Хлопці лаялись, як босяки. Жаден порядний вояк не любить відступати! Але найлихіший був, здається, таки я. Чи побачу ще свою синьооку Марусю?...

А наступного дня вранці зчинилося пекло. Протягом ночі ворогові вдалося нас оточити, і він наступав, власне, з того боку, куди ми мали наказ відступати. Наші хлопці боролися, як леви. Вжито всіх родів зброї, що була під рукою. Місцями приходило до рукопашних боїв. Ворог, розраховуючи на свою перевагу в людях, хотів однією хвилею залити нас і змести з лиця землі. Але перерахувався! Після короткої, хоч і завзятої, атаки сила його наступу почала слабнути. Тоді ми кинулись у протинаступ. І це було нашим порятунком. Хоч знесилені, хоч утомлені бо ми, ми рештками сил рвонулися вперед і таки проломили вороже кільце!

Вирвавшись з оточення, я думав, що вже врятувався, коли раптом якийсь блиск засліпив мене, якась невидима сила кинула мною кудись, і я знепритомнів...

Як довго я отак пролежав -- не знаю. Тривало це, мабуть, довго, бо коли розплющив очі, сонце схилилося до заходу. Я не був ранений. Одна нога, правда, трохи поболювала — це, мабуть, ударився я, падаючи — але це була дрібниця. Багато гірше було те, що я не знав, де знаходжуся, де моя частина, куди мені йти.

Навколо була тиша, тільки десь далеко бубоніли гармати. Високо вгорі гудів літак. Він знав свій шлях... Але куди мені прямувати?... З-поміж кущів прозирнуло сонце. Отже там, де воно, захід. Туди, значить треба йти. Десь там наші. Але що поміж нами?... Поміж ними і мною?... Що криється у тому лісі, у тих хащах?...

З рушницею в руці, з гранатами за поясом почав я обережно, крок за кроком, посуватися вперед. Туди, де крізь хащі прозирало сонце.

Десь недалеко п л и в якийсь потічок. Я чув виразно дзюркотіння води. Мені дуже хотілося пити, і я попрямував туди.

Аж нараз... Що це могло бути?... Так, це був плюскіт. Але не такий, що його видає вода, б'ючись об каміння. Ні, це хтось бовтався у воді. Але х т о?... Коли якийсь звір, тоді все гаразд. Але коли людина?... Мурашлі пішли мені по спині. Мені конче треба було знайти відповідь на це питання, від якого могло залежати моє життя.

Обережно, хильцем почав я підкрадатися до того місця, звідкіля нісся загадковий плюскіт.

Чим ближче до потоку, кущі ставали густішими. Підкрадатися кущами було легше, але бачити крізь них гірше.

За декілька хвилин замерехтіли переді мною поміж гіллям дрібні, мінливі блиски. Так, це був потік, до якого я прямував. Тепер треба було бути особливо обережним. Я ліг на землю і почав повзти. Вминувши декілька кущів, побачив струм води, що в цьому місці утворював доволі широке плесо. Плюскіт став цілком виразний. Але його причини я й далі не міг збагнути.

Підсунувшись ще ближче, я побачив, що дзеркало води творило тут закрут, який з одного боку був прислонений кущами, що росли на протилежному березі. І, власне, звідтіль, з-поза тих кущів неслось оте загадкове плюскотіння.

Я підповз ще ближче. Вминув малий пагорбок і опинився на самому березі. Нараз мій погляд упав на кущ, що ріс оподалік, і... дріж пройшов по моєму тілі! ...Там, під тим кущем, лежало чиєсь одіння!...

Я припав до землі і, зосередивши всю свою увагу на той кущ, деякий час не ворушився.

Кругом було тихо. Тільки там, поза тим закрутом потоку, плюскотіла вода.

Тепер уже все було для мене ясно: там хтось купався, а тут, на березі, лежало його одіння. Але хто це міг бути?... Ворог чи приятель?...

Я зачекав ще декілька хвилин, уважно прислухаючись до кожного звуку, до кожного шелесту...

Переконавшись, що в найближчій віддалі нікого немає, я ще раз розглянувся і, припиняючи віддих, поповз до того куща, біля якого лежало одіння. За хвилину я був уже там. І знову зграя муравлів помандрувала мені по спині, коли побачив, що там було. Під кущем лежали: військова большевицька блюза, штани, чоботи, шкіряний, заялозений пояс, а при поясі футляр із здоровенним наганом! Збоку, біля блюзи, лежали спідня білизна та кашкет.

Філядельфія, Па.

РІЗДВЯНА ЯЛИНКА

Дев'ятого січня стараннями Батьківського Комітету та учителів школи українознавства і релігії при УП-Церкві св. Покрови у Філядельфії влаштовано Різдвяну ялинку для учнів і дітей парафіян і прихожан нашої церкви. По Службі Божій, на якій був присутній Блаженніший Владика Митрополит Іван, все свідчило про дбайливість організаторів. Сміх та гамір дітей лунали серед сотень дорослих.

Перед мистецькою програмою Батьківський Комітет підкріпив дітей чашкою чаю й ковбасками. Відкриваючи імпрезу, директор школи о. Ол. Царик привітав Митрополита Івана, всечесніших отців, гостей і парафіян.

Мистецьку програму започаткували учні 5-ї кляси — Ст. Гаврась, Павло Роспутько, Павло Лукіянович і Юрій Гаврась, добре виконавши танок „Козачок". Добрі були й учениці 4-ї й 5-ї кляси — Лариса Кривуша, Ліда Лукіянович, Леся Трипупенко, Марія Будівська, які виконали старовинний танок „Гречаники". Здібності виявили учні і в сценічній виставі, „Різдвяний вечір". Учні опанували гру й майстерно виконали різдвяну картину. Оплесками під час гри нагороджувала заля виконавців, бо і було за що. Гарні декорації та дуже добра гра молодих акторів заслуговувала на вдячність.

Учениці 6-ї кляси — Лідія Лукіянович, Марія Будівська Люба Гаврилюк, Марія Борисюк, Маруся Дупіряк, Стефанія Поперечняк, гарно проспівали старинну українську колядку „Ой дай, Боже"...

Цікаву інсценізацію „Загублений лист" гарно виконали всі учні другої кляси пишучи листи до св. Миколая. За добру гру й гарну мову глядачі нагородили дітей тривалими оплесками.

Та справді бурю оплесків викликали учні 5-ї кляси — Ст. Гаврась, П. Роспутько, Ю. Гаврась, П. Лукіянович виконанням танку „Запорожець".

З різдвяним привітом та побажаннями звернувся до Митрополита Івана, до отців та гостей і парафіян голова Параф. Ради п. Л. Івашина. Він подякував директорові школи о. О. Царину, Батьківському Комітетові, всім учителям і учням за виконання мистецької програми.

На закінчення програми учні школи під диригуванням о. Ол. Царика проспівали кілька колядок. Закінчив програму дід Мороз (п. Майдачевський), роздавши дітям дарунки.

А. Манойло

САМА ЗАВАЛЮЄТЬСЯ ...

— Будуєш?

— Будую...

— А розвалювати швидко буде?

— Як тільки збудую...

Так жартують у народі. А в Харцизькому (Донеччина) не встигли навіть добудувати фабрику дроту. Доки ставили другорядні об'єкти, стіни трималися, — пише в „Рабочій Газеті" з 7 грудня м. р. І. Харченко. — Коли ж поклали верхні перекриття, будова здригнулася, відхилилася від прямовісної осі і... завалилася.

Золотий Ювілей о. Івана Лебедовича

5-го грудня 1965 р. маленька парохія св. Василія Великого в Чесапік Сіті, Меріленд, вшанувала свого пароха о. Івана Лебедовича з нагоди Золотого Ювілею Священства.

Отець І. Лебедович, це бувший польовий духовник Української Галицької Армії.

Свято підготовили Сестри Василіянки враз з маленькою групою жінок з парохії св. Василія Великого в Чесапік Сіті. Воно почалося торжественною Службою Божою в год. 4-ій по пол. Службу Божу служив сам Ювілят в асисті о. П. Липина і о. Ст. Готри, диякoнував о. А. Радчук. Проповідь виголосив о. В. Соловій.

Зараз по Службі Божій відбувся в парохіяльній залі бенкет, в розваговій частині якого виступав місцевий парохіяльний хор і діти, а також жіночий хор з Вілмінгтону, Дел., під керівництвом пані Ірини Щерби.

Крім згаданих вгорі Отців приявні були ще о. декан М. Харина та о. О. Кобрин. Досить багато було перших парохіян о. Лебедовича в Америці з парохії св. о. Миколая при 24-ій вул. у Філядельфії. Також досить численно явилися гості із сусідньої парохії св. о. Миколая, на чолі зі своїм парохом о. Радчуком, з Вілмінгтону, Дел.

Тостмайстром був о. Степан Готра, уродженець Чесапік Сіті, Мд., який є тепер парохом в Шенандов, Па.

Привіти відчитав о. декан М. Харина. Першою була телеграма від Кардинала Йосифа Сліпого, телеграми від Митрополита Амврозія Сенишина та Архиєпископа Івана Бучка з Риму; привіт від о. Митрата В. Лаби з Канади; від священиків у Франції, від НТШ з Ню Йорку; від багатьох священиків та від цілого ряду мирян і приятелів о. І. Лебедовича.

П.С

Культурна станиця в Ню Йорку

Надіюся, що буду висловом думок більшої части нашого громадянства, а зокрема мистців, коли напишу оцих кілька моїх зауваг. Ходить мені про так, ще недавню, а вже заслужену діяльність „Мистецької Галерії" під керівництвом п-і Ольги Соневицької при 2-ій Евню в Ню Йорку. Міститься ця галерія скромно в „комірнім" в одній з менших заль Літературно - Мистецького Клюбу, — але вже багато наших людей, — з приїжджими і з дальших сторін включно, знає, де є осідок цієї важної — можна її так назвати — установи. Хіба ніхто, що знає місцеві обставини, не спитає, в чім її заслуга і важність. П-і Ольга Соневицька — ця енергійна, метка і життєрадісна жінка, збагнула своїм відчуттям життя і його прояви, що в нашім середовищі бракує чогось, що сталося б необхідним одній важній складовій частині нашого громадянства, а іменно мистцям. І заснувала при помочі знаного нашого заслуженого скульптора сл. п. Сергія Литвиненка, цю „Галерію", — першу цього роду інституцію в Америці.

Неодин з наших місцевих, а то і позамісцевих мистців, що попри свою не раз важку працю на життя, також і творить, хотів би пустити між людей свої твори, — але яким способом? Вправді наш Союз Українок і „Об'єднання мистців" влаштовують виставки образів, — але це є зарідко і закоротко: два тижні виставки і по всім. Від коли існує „Галерія," якою керує п-і Соневицька, кожний мистець може завжди віддати їй свій твір під опіку і бути майже певним, що за якийсь час побачить і оцінить його хтось з наших любителів мистецтва і собі його забере. Давати свої твори до цієї галерії може кожен мистець без жадної оплати і на необмежений час. Так само і вступ до галерії є безплатний для всіх і не обов'язує до купна.

Цим способом допомагає п-і О. Соневицька мистцеві виставляти постійно свої твори, а нашому громадянству помагає набувати твори своїх мистців на догідних умовах. І тому потрібна і корисна була така галерія в Ню Йорку.

8-го грудня 1965 минуло два роки від відкриття цієї галереї. П-і Соневицька відвідує час від часу з деякими образами й інші міста, щоб дати нагоду пізнати твори наших мистців і купити їх. Була дотепер у Філядельфії, Клівленді, Нюарку, Ню Гейвені, Елизабеті і проєктує дальші поїздки, нежаліючи коштів, часу і труду.

Ірина Шухевич

Боффало, Н. Й.

ВЕЧІР ОЛЕКСИ ДОВБУЩА

В неділю, 5-го грудня 1965 року гуцульська група міста Боффало влаштувала святочний вечір з нагоди 220-их роковин смерти славного сина Гуцульщини Олекси Довбуша. Наша громада радо повітала цей почин і майже вповні виповнила велику залю Українського Дому „Дніпро".

Вечір відкрито відспіванням своєрідного гимну Гуцульщини, піснею „Верховино", яку виконали на сопілках пп. М. Мочерняк та Д. Мацьків. Із вступним словом виступив голова місцевої групи гуцулів п. М. Бельмеґа. Реферат про Олексу Довбуша виголосив проф. О. Бережницький. В основному наші відомості про Довбуша обмежуються до народних пісень та переказів. Тому присутні були справді вдячні за зібрання та передання цілого ряду історичних фактів про леґендарного опришка та про історичну добу, в якій він діяв.

Атракцією вечора був виступ уродженців Гуцульщини артистів пані Л. Чепіль Шашаровської та п. І. Самокишина, мешканців далекої Філядельфії. Виступили вони із власним оригінальним гуцульським репертуаром та дали вечереві високий мистецький рівень. Артистам акомпаніювала на фортепіяні п. А. Ткачук.

Гуцульськими танцями пописувались танцювальні групи: місцевого Осередку СУМА під мист. кер. п. Л. Чучман та гуцульської групи під мист. кер. п. Юрія Гудим'яка. Із захопленням присутні привітали виступ молоденьких гуцуликів Калини і Ореста Бельмеґи. До танців приграваи п. М. Телюк та відома на терені ЗДА гуцульська оркестра міста Боффало під мистецьким кер. п. М. Мочерняка.

Чоловічий хор „Бурлаки" Братства кол. вояків 1. УД УНА під диригентурою п. Ю. Лаврівського виконав ряд гуцульських пісень.

Цілість імпрези залишила у присутніх якнайкраще враження і стала черговим успішним ділом гуцульської групи міста Боффало. Варт згадувати про цікаві постаті нашого минулого і тим самим дати змогу нашій молоді пізнати багатство нашої історії. Ми вдячні гуцульській групі міста Боффало, що дала почин цій імпрезі, відзначаючи пам'ять сина зелених Карпат.

І. Ч.

Роксоляна Росляк співає в королівській оперів в Лондоні

Едмонтонська співачка Роксоляна Росляк 14-го січня виїхала літаком з Торонта до Лондону, де виступатиме в королівській опері — славнозвісному Ковент Гардені.

Молода співачка, дочка д-ра Михайла і Олени Росляків, народилася в Чорткові напередодні другої світової війни. Малою дитиною опинилася із всією сім'єю на еміграції — спочатку в Кракові, потім у Німеччині й Австрії. В Едмонтоні, куди родина д-ра М. Росляка приїхала в березні 1948-го року, Роксоляна закінчила нижчу й середню школу та почала науку співу, яку продовжувала в Королівській консерваторії та на музичнім факультеті університету в Торонті. Театрально - музичні студії закінчила з відзначенням, одержавши в 1964 році диплом мистця. Ще під час студій була членом найперше Оперної компанії в Едмонтоні, а опісля — такої ж компанії в Торонті, виступаючи часто в різних театральних і музичних виставах згаданих оперних компаній. Під час студій у Торонті вона щороку користувалась стипендіями консерваторії і в університеті. Лише завдяки тим стипендіям вона могла продовжувати коштовні студії і закінчити їх з гарним успіхом.

Вона також за стипендіями два рази студіювала на спеціяльних мистецьких курсах під час літніх ферій у Мистецькій Школі Албертського Університету в Бенфі і виступала водночас в оперових продукціях, що їх названа школа давала в Бенфі, Калгарі, Едмонтоні, а часом і інших містах. Двічі брала участь у літніх шекспірівських фестивалях у Стратфорді, Онт.

Восени цього року п-і Едит Вінні з музичного факультету Торонтського університету організувала показові виступи канадійських співаків в Европі. З-поміж 24 кандидатів вибрано тільки шістьох: чотири сопрано (між ними Р. Росляк), одного тенора й одного баса. Мистецьке турне шістьох вибраних співаків відбулось у порозумінні з Канадійською Радою і на її рахунок. Співаки з Канади виступали від 22-го листопада до 13-го грудня в Женеві, Мюнхені, Дюссельдорфі й Лондоні. Королівська опера в Лондоні запропонувала контракт на 6 місяців двом молодим співачкам: 26річній Р. Росляк і 25-річній М. Пеллеґріні, яка прибулу до Канади з Італії 7 років тому. Після 6 місяців обидві співачки матимуть можливість одержати контракт на повний сезон.

17-го січня Р. Росляк уже почала співацьку працю в лондонській опері. Виїжджаючи з Канади до Англії, вона відвідала батьків і родину в Едмонтоні. В нашому місті вона почула багато похвал і побажань дальших успіхів. Уже й тепер вона може похвалитися неабияким успіхом: з групи 24 канадійських співаків вона опинилась між вибраними шістьма, з яких лондонська опера вибрала тільки двох. Однією з двох була саме вона — молода українська співачка Роксоляна Росляк.

(„Українські Вісті" Едмонтон, 20 січня 1966).

Заклик ОО. Студитів із Вудстоку, Онтаріо, Канада

ВСЕЧЕСНІШІ ОТЦІ Й УКРАЇНСЬКА ГРОМАДО!

Монахи Студити, які прибули перед роками до Канади, й замешкали у Вудстоку, Онтаріо, Канада, звертаються до Вас з великим проханням, просять Вашої ласкавої помочі й жертви на докінчення будови Церкви й Монастиря для прослави Бога.

За благословенням нашого Кардинала, Їх Еміненції Кир Йосифа в Римі, й Преосвященного Кир Ізидора в Торонті, вони почали будову 25-го липня минулого року де дах, копула, вікна в церкві й монастирі закінчені, однак після пляну архітекта ще потреба до повного укінчення $75.000.

Тому просять ласкаво Високопреосвященних Владик, Всечесніших Отців Парохів і Шановне Панство, щоб помогли їм своїми ласкавими жертвами — докінчити святу будову для того прадавнього ще з княжих часів українського чернечого Чина, який відновив був наш покійний Святець і Покровитель Митрополит Андрей Шептицький, ще в старім краю.

Нагородою за Ваші ласкаві й щирі жертви для Божої слави, буде згадка в їх щирих щоденних молитвах, де монахи спільно моляться і приносять безкровні жертви Отцю Небесному за своїх жертводавців, щоби Господь Бог винагородив їх стократно вже в цім життю й благословив, та колись по смерти увінчав небесною славою.

Просимо ласкаво писати на адресу Отця Настоятеля:

Rev. Theophan Shewaha
Superior of Studite Monk's
Box 101, Parkinson Avenue
Woodstock, Ontario, Canada

Виказ наших жертводавців, які зложили свої пожертви на будову церкви й монастиря: Веч. о. П. Т. К. зложив жертву для прослави Бога $3.800, В. І. К. С. без підпису $5.000, Пан Гнат Поворозник, Гамілтон, Онт. 1.000 дол., Панство Анна й Іван Гресько, Вудсток, Онт. 1.000 дол., Веч. о. Василь Дзюрман, Гамілтон, Онт. 700 дол., Тома Даниляк, Вудстон, Онт. 580 дол., Володимир Боровський, Лондон, Онт., 500 дол. Степан Віцур, Дітройт, Миш., ЗДА 250 дол., Зенко Максимів, Ню Йорк ЗДА 250 дол., Володимир Міськів Ню Йорк, ЗДА 250 дол., Володимир Бобик, Ст. Томас, Онт. 200 дол., М. С. без підпису, Торонто, Онт. 200 дол., Всч. о. д-р Іван Чінченко, Шикаго, ЗДА 160 одл., Юрій Байляк, Вудсток, Онт. 180 дол., Анна Гринкевич, Гамілтон, Онт., 180 дол., Маріян Свистун, Торонто, 150 дол., Андрій Вербовецький, Віндзор, Онт. 100 дол., д-рКонстантин Бачинський, Клівленд, ЗДА. 100 дол., Роман Курт, Ню Йорк, ЗДА 100 дол., Добровільні жертви прислали на суму 865 дол..

Дякуємо всім жертводавцям, нехай Господь Бог стократно Вам винагородить.

У ЦЕРКВІ — МАЙСТЕРНЯ

На одній з вулиць містечка Городні (Чернігівщина) стоїть оригінальна дерев'яна церква ще в XVII столітті. Тепер там „майстерня для ремонту якогось залізяччя", — згадав між іншим Юрій Бурляй у „Літературній Україні" з 21 грудня м. р., пишучи про поета Василя Чумака.

Це так вислужники московсько - совєтського режиму ставляться до релігії і до культурної спадщини України.

Дітройт, Миш.

ЗУСТРІЧ З ДОКІЄЮ ГУМЕННОЮ

Минуло вже більше року як у великому Дітройті зачахло літературне життя. Здавалося, що люди збайдужіли до рідного літературного слова. На справді ж чимало осіб не перестали цікавитись літературним процесом на еміґрації.

Це ствердилось на авторськім вечері Докії Гуменної, що відбувся в листопаді м. р. Вечір організовано стараннням Культ. освіт. секції „Самопомочі" та гуртком Книголюбів, який є, хоч і не новим, позитивним явищем в наших буднях.

Вже сам факт існування такого гуртка та присутніх понад сто осіб, що справді цікавляться і читають мистецьку літературу, підкріплює працівників пера.

Авторський вечір відкрила письменниця Софія Парфанович, нагадавши присутнім про чолове місце літератури в житті і розвитку людини.

Приємно відзначити, що на цьому вечері активну участь брала наша молодь. Андріянна Легета, Богдан Витвицький та Роман Тарнавський прочитали (поправною мовою) у драматичній формі уривок з повісти „Епізод з життя Европи Критської". В інтонації їхнього читання виразно відчувалося переживання героя, події.

Артистка Катерина Бранка-Кривуцька з тонким психологічним почуттям по-мистецьки прочитала кілька уривків з повісити „Мана".

На кінець, сама авторка поділилась із слухачами спогадами, в яких творчих муках творився роман „Діти Чумацького шляху" та прочитала недруковану новелю „Як у казці".

Вечір пройшов успішно, багато читачів придбали з автографом книги. Але... але чогось бракувало. А бракувало, бодай, маленької книжечки, розвідки про творчість авторки. Доробок Гуменної заслуговує на таку розвідку. Очевидно об'єднання письменників „Слово" подбає про те, щоб хтось із літературознавців написав кілька розвідок — нарисів про авторів, що мають поважний творчий доробок.

О. З.

Ділимося сумною вісткою з нашим Членством, що у вівторок, 25-го січня 1966 р. відійшла у Вічність

СЛ. П.

АННА ГЛАДУН

співосновниця Українського Золотого Хреста, 1-ша референтка УЗХ при Центральній Управі ОДВУ, б. голова і почесна голова Головної Управи УЗХ і членка 1-го Відділу в Ню Йорку.

•

Замість квітів на її могилу, жертвуємо 25.00 долярів на допомогові цілі УЗХ.

УКРАЇНСЬКИЙ ЗОЛОТИЙ ХРЕСТ

У вівторок, 11-го січня 1966 року, в 8:30 год. вечора, в торонтонському шпиталі Св. Михайла помер ненадійною смертю на 58 році свого трудолюбивого життя бл. п.

ЛЕОНІД ЯБЛОНСЬКИЙ

„Ябцьо"

визначний музика-скрипаль, піонер української танкової і джазової музики, керівник оркестри „Ябцьо-джаз", скрипаль симфонічних і театральних оркестр у Львові, Буенос Айрес і Торонто, член українських театральних ансамблів, хорист і диригент хорів в Краю і на еміґрації, автор (тексти, музика і оркестра) чималої кількості грамофонних платівок, учитель і політичний в'язень Берези Картузької і польських тюрем та надівсе: чудова українська людина — громадянин, приятель і друг.

Похорони відбулися в суботу, 15-го січня ц. р. в Торонто на місцевому цвинтарі „Проспект", при чисельній участі друзів, приятелів і знайомих та великої кількости укр. громадянства.

Щоби гідно відзначити пам'ять нашого незабутнього Ябця, прошу усіх колеґ, музик, співаків і театралів, як також друзів, приятелів і знайомих Покійного і Його Родини Яблонських-Бігусів, замість квітів на його свіжу могилу, зложити свої пожертви на уфундування зшитка „Енциклопедії Українознавства" видання НТШ. Це буде одночасно цьогорічна „Коляда" на ЕУ-НТШ, яку Покійний започаткував зі своїм хором в Торонто в минулому році, а яку із-за ненадійної смерти не міг вже провести до кінця в цьому році. Виконуючи оцим останнє бажання Покійного, прошу ввічливі пожертви слати до кінця місяця лютого ц. р. на такі адреси:

В Канаді: Mr. Jurij MUSIJ, 77 Spencer Ave., apt. 204, TORONTO 4, Ont.

В ЗДА: Mr. Ivan R. KOSTIUK, 112 La Clede Avenue, TRENTON, N.J. 08618.

Загальний вислід цієї „Коляди" проголоситься після її закінчення в українській пресі і в „Вістях із Сарселю".

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

ІВАН Р. КОСТЮК

Трентон, Н. Дж. Січень 1966.

Замість квітів на свіжу могилу Незабутнього Приятеля БЛ. П.

Леоніда Яблонського

„ЯБЦЯ"

складаємо 100.00 (сто) долярів на уфундування зшитка ЕУ-НТШ присвяченого його славній пам'яті.

ГАЛИНА й ІВАН КОСТЮКИ

Трентон, Н. Дж. ЗДА

СПОРТ

Редагує: В. Сохан

„ЧОРНОМОРСЬКА СІЧ" У СІМКОВОМУ ТУРНІРІ В ПЕТЕРСОНІ, Н. ДЖ.

Футболісти „Чорноморської Січі" з Нюарку беруть участь у сімковому турнірі, який починається вже 28-го січня в залі Арморі в Петерсоні, Н. Дж. Початок змагань, до яких стає десять дружин, визначений на годину 7.30 вечором. В цьому першому вечері турніру відбудуться зустрічі в такому порядку: Галедон — Молфетта, Петерсон — Мадярський СК Вудбрідж, Мадярський СК Ню Бронсвік — Айріш Ам., „Чорноморська Січ" — Алберона, Іст Орендж і Гобокен — Санта Крос. Кожні змагання триватимуть 30 хвилин, згідно з чим зустріч „Чорноморської Січі" припаде на год. 9.00 вечором.

ГРИ СІМКОВОГО ТУРНІРУ В ШИКАҐО

В неділю, 30-го січня відбудуться наступні зустрічі в сімковому футбольному турнірі в залі Шикаґо Арморі при 234 Іст Шикаґо евню в Шикаґо: Доріст „Леви" — „Іґелс" о год. 1.45; „Леви" — „Швабен" о год. 3.05; „Крила" — Словацький СК о год. 4.20.

ТУРНІР КРУГЛІВ УНС В АЛІКВІППІ, Па.

Традиційний вже турнір гри в круглі, що його влаштовує щорічно Спортовий Комітет Українського Народного Союзу, відбудеться в цьому році 29-го і 30-го квітня в місті Аліквіппа, Па. Наради над устійненням програми цих змагань провели 15-го і 16-го січня в Аліквіппі члени Спортового Комітету УНСоюзу і його головні радні Гелен Олек, Василь Гуссар і Андрій Джула разом із місцевим організаційним комітетом, в склад якого входять Андрій Русинко, Євген Кармазин, Петро Добиш, Іван Фечушак, Станислав Прокопович, Осип Наджак, Іван Антушак і Володимир Витязь.

У висліді повищих нарад устійнено подробиці програми змагань, які почнуться в п'ятницю 28-го квітня розграми поміж місцевими дружинами, а в суботу і неділю вже з участю позамісцевих дружин. Вирішено теж на цих нарадах, що дружинові першуни поодиноких конкуренцій одержать грошові нагороди: за перше місце серед дружин чоловіків: $500, за друге місце чоловіків: $300, за перше місце серед дружин жінок: $200 і за друге місце жінок: $100. Будуть теж признані різні інші грошові нагороди, висота яких буде устійнена відповідно до числа учасників. Цілий ряд чаш і трофеїв вирішено признати дружинам і поодиноким змагунам за найкращі осяги, а за здобуття змагуном всіх можливих точок в „геймі" готова для нього грошова нагорода в сумі $300.

Місцевий комітет саме підготовляє інформаційний обіжник з точними даними про мотелі, готелі і кругольні алеї в місті турніру та розішле його зацікавленим дружинам, чи поодиноким особам. Зголошення до участи в турнірі приймає: Gene Karmazyn, 236 Linmar, Aliquippa Pa. Також уділяють інформації про турнір члени Спортового Комітету УНСоюзу Гелен Олек, Василь Гуссар і Андрій Джула.

в. с.

„ЧОРНОМОРСЬКА СІЧ" — МАДЯРСЬКИЙ СКЛЮБ ВУДБРІДЖ 3:1 (2:0)

Вудбрідж, 16 січня. — Цим стейтовим фіналом з циклу гор за Чашу ЗДА 1966 року, футболісти „Ч. Січі" закінчили першу половину сезону. Зимова перерва застала наших футболістів зі значним дорібком в лігових і чашових турнірах. В показнику табелі гор АФЛіги займає „Ч. Січ" чолову позицію, маючи на свому конті 16:2 точок і 24:8 відношення воріт. В „боях" за Чашу ЗДА саме в цій грі січовики здобули стейтовий чемпіонат, а з цим і право змагатись в міжстейтових розграх.

В змаганнях з Мадярським СК Вудбрідж була „Ч. Січ" значно кращою дружиною і перемогла вповні заслужено. Першу півгру почали січовики наступами з вітром, який перешкоджував цільності стрілів. Вже в 3-й хвилині „Ч. Січ" вела 1:0, що його здобув з гострого кута Рада. В 17-й хвилині, використавши гарний випуск м'яча Чижовичем, В. Німерчинський здобув 2:0 і цей вислід залишився незмінним до половини. В другій півгрі січовики примінили проти вітру гру низом і держали ініціятиву. Але один швидкий випад мадярів у 65-й хвилині приніс для них одинокого ґоля. Чотири хвилини пізніше Чайка притомно використав відбитий воротарем м'яч, та здобув третього і останнього ґоля.

Футболісти „Ч. Січі" вдоволили своїх і всіх симпатиків футболу, які, не дивлячись на низьку температуру 20 степенів і холодний вітер, прибули на ці змагання. Гарною і чистою грою, відзначилися обидві дружини. Склад „Ч. Січі": Махник, Саварин, Савицький, Каздоба, МкЛоскі, М. Німерчинський, Чайка, Снилик, В. Німерчинський, Чижович, Рада, Понось, Попович, Сольчаник.

„Ч. СІЧ" (ЮНАКИ — ГАКЕНСАК (ЮНАКИ) 5:0

В своїх других лігових змаганнях сезону юнаки „Ч. Січі" розгромили черговото суперника на площі Айронбавнд високим вислідом 5:0. Ворота для переможців здобули: Качмар 2, Лісевич 2 і Канайда 1. Склад дружини юнаків: Д. Вовк, Ю. Чапля, Р. Медюх, Т. Арена, Л. Гура, Я. Вільчинський, П. Смук, Й. Канайда, Б. Качмар Л. Лісевич, Р. Єрдман, Гозій і Бурачинський.

В часі зимових місяців відбуваються для дружини юнаків постійні тренінги в закритій залі Технічної Середньої Школи в Ірвінґтоні при вулиці Миртел, поблизу 18-ої евню. Керівник дружини Б. Чапля пригадує всім змагунам і їх родичам про ці тренінги, спільні зі змагунами першої дружини, якими проводить тренер Володимир Чижович.

Футбольний сезон, тобто мистецькі гри другої половини сезону Американської Футбольної Ліги, почнуться 19-го лютого, якщо дозволить погода. Симпатики футболу, а зокрема дружини „Чорноморської Січі", матимуть нагоду налюбуватися грою своєї дружини на сімковому турнірі „Шейфера", який відбудеться впродовж десяти тижнів, по п'ятницям в залях Арморі в Петерсоні і в Джерзі Сиґі.

О. Твардовський

ФУТБОЛЬНА ДРУЖИНА „ЧОРНОМОСЬКОЇ СІЧІ" В НЮАРКУ, НЮ ДЖЕРЗІ

Стоять зліва: О. Вислоцький — ланковий, М. Німерчинський, В. Каздоба, Р. Сольчаник, В. Саварин, В. Німерчинський, С. Чижович — представник до АФЛіґи. Клячать у першому ряді: З. Снилик, І. Савицький, Й. Махник, Ю. Рада і В. Чижович — тренер і змагун. Бракує на знімці змагунів: В. Поповича, О. Чайки і Т. Понося.

Футболісти УСТ „Чорноморська Січ" Нюарк, які здобули першість стейту Ню Джерзі в грах за Чашу ЗДА, напередодні футбольного сімкового турніру в залях Арморі в Петерсоні і в Джерзі Сиґі. Змагуни цієї української дружини одягнені в теплі однострої, що їх закуплено заходами 214-го Відділу Українського Народного Союзу при УСТ „Чорноморська Січ". На одностроях цих змагунів — членів УНСоюзу написи УНС (по англійськи ЮНА).

СІМКОВИЙ ТУРНІР ФУТБОЛУ В ШИКАҐО

„Леви" — „Таннерс" 3:0

„Крила" — Мадярський СКлюб 0:2

Шикаґо, 23-го січня. — В третіх змаганнях турніру в закритій залі Шикаґо Арморі здобули „Леви" свою першу перемогу. Мексиканці „Таннерс", як і „Леви" ввійшли минулого року з Першої до Вищої Дивізії турніру, здобуваючи два перші місця в Першій Дивізії.

В трьох відбутих досі грах Вищої Дивізії „Леви" здобули одну перемогу, одну нерішену і одну програну, що дає їм відношення точок 3 : 3 і воріт 3 : 2. Перемогою над мексиканцями останньої неділі добилися „Леви" з восьмого на п'яте місце табелі Вищої Дивізії. Ворота для „Левів" стрілили: Батиста 2 і Полюхович 1.

До цих переможних змагань виступили „Леви" добре підтреновані і заграли їх багато краще, як зустрічі з „Ганзою", чи „Олімпікс". Від високої поразки врятував дружину мексиканців воротар Перез. Він вдало оборонив цілий ряд грізних стрілів Батисти, Кампоса, Полюховича й інших змагунів „Левів".

Склад „Левів": Банах, Кампос, Бульба, Скороход, Дойле, Батиста, Полюхович, Фернандез і Медина.

В першій Дивізії потерпіли сумівські „Крила" вже третю під ряд поразку, цим разом від мадярської дружини „Ред-Вайт-Ґрін". В цих трьох програних зустрічах не здобули „Крила" ані одних воріт, самі дістали вже дев'ять. Після цієї програної займають „Крила" далі дев'яте місце в табелі Першої Дивізії.

До змагань з Мадярським СК виступили „Крила" в такому складі: Куц, Думановський, Гулик, Курпіта, Дижурко, Андрущишин, Абрамюк, Чернюк і Боднар. Суддював Ярослав Дикий.

Петро Головатий

ПИСЬМЕННИКИ ЖЕРТВУЮТЬ НА ГРОМАДСЬКІ ЦІЛІ

Ню Йорк. — Українські еміґраційні письменники дають не лише докази служіння українській літературі, пишучи і видаючи, найчастіше своїми коштами, літературні твори, але теж і дають підтримку загальним громадським справам. Відомий поет Василь Барка відгукнувся щедрою пожертвою на допомогові цілі Злученого Українського Американського Допомогового Комітету, переславши на адресу цієї харитативної установи з нагоди Різдвяної коляди суму сто долярів. Письменник Іван Боднарук із Торонта переслав на Літературний Допомоговий Фонд Об'єднання Українських Письменників „Слово" чек на суму сто долярів, що їх отримав, як першу нагороду на літературному конкурсі Союзу Українок Канади за оповідання для молоді.

Збори Відділів УНСоюзу

НЕДІЛЯ, 30-го СІЧНЯ 1966 р.

ЮТИКА, Н. Й. Річні загальні збори 58 Відд. в парафіяльній залі св. ап. Петра і Павла, зараз по Сл. Божій о год. 1-ій. Проситься всіх чл. прибути обов'язково. На порядку: звіти Управи і Контрольної Комісії, вибір нової управи та їх кандидатів. Проситься вирівняти залеглості. В зв'язку з Конвенційним Роком, мусимо приєднати бодай 6 нових членів. — Управа.

ШИКАҐО, Ілл. Річні загальні збори 252 Відд. ім. Т. Шевченка о год. 12-ій дня в залі Катедр. Собору св. Володимира при 2238 В. Кортез стр. Справи до поладнання дуже важливі, Ваша приявність конечна. Задовжених членів просимо вирівняти заборгованість. По річних зборах відбудуться місячні, на яких буде вибір делегатів на 26 Конвенцію. — М. Польовий, предс., С. Маланчук, фін. секр.

ШИКАҐО, Ілл. Річні збори Б-ва св. Стефана — 221-ий Відд. в год. 1-ій по полудні в залі Дому Відділів УНСоюзу, 843 N. Western Avenue. Порядок дня: звіти Управи і Контр. Комісії, вибір нової управи на 1966 р., внески і запити. Відтак відбудуться звичайні місячні збори, під час яких буде вибір делегатів на 26 Конвенцію УНС. Проситься всіх членів обов'язково взяти участь. — П. Куліш, предс., Т. Щпікула, секр., І. Михальцевич, кас.

ОМАГА, Небраска. Річні загальні збори Т-ва Згода — 354 Відд. УНС о год. 3-ій по пол. у громадській домівці при 15-ій і Вілям вулиці. На порядку: звіти Управи за 1965 рік, дискусія над звітами, вибір управи на р. 1966. Цього ж самого дня по річних зборах відбудуться місячні з вибором делеґатів на 26 Конвенцію УНС. Проситься про численну участь. — П. Ващишин, предс., Дм. Війтик, секр., Ст. Банас, касир.

НЕДІЛЯ, 6-го ЛЮТОГО 1966 р.

КУРТІС БЕЙ, БАЛТИМОР, Мд. Річні збори Б-ва св. Михаїла — 55 Відд. УНС, зараз після 2-ої Сл. Божої о год. 10:30 ранo в церковній залі при 1506 Church St. На порядку: звіти та вибір управи на 1966 р. По річних зборах відбудуться місячні, на яких буде вибір делеґата та заступника на 26 Конвенцію УНС в Шикаґо, Ілл. Проситься членство прибути. — П. Зазуляк, гол., А. Ціздин, секр.

ТАРЗАН, ч. 5 566. Зрада тубільців...

THE APE-MAN CALLED TISHA STEWART FROM HER HIDING PLACE. "I MUST INVESTIGATE THIS GOLD PALACE. WAIT HERE WITH THE NATIVES."

"I WILL TRY TO HELP YOU," SAID TARZAN TO THE VILLAGERS. "GUARD MY WOMAN WELL."

BUT LATER, ONE MAN OBJECTED. "WHY SHOULD WE TRUST HIM? LET US TAKE THE WOMAN TO THE PALACE!"

Мавполюд закликав Тайшу Стюарт із її сховку. — Я мушу розвідати про цей золотий палац. Зачекайте тут із тубільцями.

— Я пробуватиму допомогти вам, — сказав Тарзан селянам. — Добре стережіть цю жінку.

Але пізніше один чоловік спротивився. — Чому мали б ми йому довіряти? Заведім цю жінку до палацу!